

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з видавничої справи,
культури та української філології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
 О. Б. Жильцов
«11» 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УКРАЇНСЬКА МОВА (ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)

для студентів

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітнього рівня молодший спеціаліст
освітньої програми Фінанси і кредит

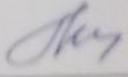
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02:36054	
Начальник відділу кооперативу якості освіти	
Програма	224/19
	
(підпис)	(підпис)
19	

Київ — 2019

Розробник: Ловейко Тетяна Володимирівна,
викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та
української філології Університетського коледжу Київського
університету імені Бориса Грінченка

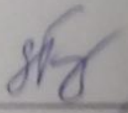
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від 29 серпня 2019 р. № 1

Голова циклової комісії О. В. Груздьова

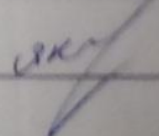
Робочу програму перевірено
«29» серпня 2019 р.

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

З. Л. Гейхман

Заступник директора з навчальної роботи

Я. В. Карліньська

Пролоногвано:

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

на 20__ / 20__ н. р. (_____), «__» _____ 20__ р.,
протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Курс	I	
Семестр	I	II
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	1
Обсяг годин, в тому числі:	32	16
Аудиторні	28	14
Модульний контроль	4	2
Семестровий контроль	-	+
Самостійна робота	28	14
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є ознайомлення студентів з питаннями сучасного ділового мовлення, починаючи від загальних понять мовної норми, офіційно-ділового стилю та класифікації документів до складання і оформлення документів, вміння аналізувати структуру документа, знати порядок його складання.

Завдання:

- ознайомлення з діловими паперами й засвоєння теоретичних відомостей з діловодства;
- набуття навичок складання основних документів різного призначення: щодо особового складу, довідково-інформаційних, ділової кореспонденції;
- редагування документів;
- покращення культури мовлення.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен набути такі **компетентності**:

- використовуючи знання державної та іноземної мов, уміти здійснювати професійну діяльність у всіх її видах, спираючись на знання соціального, правового, економічного аспектів існування суспільства;
- мати навички збору інформації, використовуючи сучасні комп'ютерні технології;
- уміти виступати з доповідями й повідомленнями перед аудиторією за результатами власної пізнавальної діяльності, дотримуючись орфоепічних і граматичних норм;
- писати твори, добираючи відповідні мовні засоби, виражаючи своє ставлення, враховуючи ситуацію спілкування, зокрема адресата;
- володіти культурою діалогу та полілогу;
- створювати та коригувати документи щодо особового складу;
- застосовувати фахову термінологію у різноманітних комунікативних процесах;
- брати участь у процесі ділового спілкування;
- готуватися до публічного виступу;
- дотримуватися етикету спілкування;
- використовувати прийоми новизни, проблемні ситуації у публічних виступах.

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть

оволодіти знаннями:

- орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних норм ділового спілкування;
- етикету ділового спілкування;
- особливостей професійного спілкування;
- основ культури усного та писемного мовлення;
- термінів, професіоналізмів та фразеології майбутнього фаху;
- стилів і типів професійного мовлення;
- класифікації документів;
- вимог до складання текстів документів;

аналізуватимуть:

- фахову термінологію та застосовувати її у різноманітних комунікативних процесах;
- структуру документів щодо особового складу, довідково-інформаційних і ділової кореспонденції;

редагуватимуть:

- словосполучення, речення та тексти професійного спрямування;
- різні за призначенням документи згідно до чинних державних стандартів;

складатимуть:

- публічні виступи, дотримуючись етикету спілкування, використовуючи прийоми новизни та проблемні ситуації;
- документи професійного спрямування, спираючись на норми української мови;

добиратимуть:

- літературу відповідно до теми;
- стилістично вмотивовані мовні засоби для створення професійних документів;
- синоніми, пароніми, омоніми, антоніми для урізноманітнення професійного мовлення;
- стилістично правильні висловлювання для дотримання культури спілкування;
- мовні одиниці при написанні професійних текстів відповідно до правил правопису;
- пунктограми при написанні професійних текстів згідно з пунктуаційними нормами української мови;
- методи та мовні засоби для розширення сфери функціонування української мови як державної.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					
Лекції		Сем.	Прак.	П. к.	Інд.	С. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Культура професійного мовлення. Нормативність і правильність мовлення							
Тема 1. Вступ. Мова і професія	2	2					
Тема 2. Види усного спілкування за професійним спрямуванням	2	2					
Тема 3. Культура усного ділового спілкування	6			2			4
Тема 4. Нормативність і правильність мовлення	2	2					
Тема 5. Лексичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Професійна лексика	9	2		2			5
Тема 6. Морфологічні й синтаксичні норми сучасної української мови в професійному спілкуванні	7			2			5
Тема 7. Стилї сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	2	2					
Модульна контрольна робота 1.	2				2		
Усього за змістовий модуль 1.	32	10		6	2		14
Змістовий модуль 2. Правила складання професійних документів							
Тема 1. Загальні вимоги до складання і оформлення документів	6	2					4
Тема 2. Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	11	2		4			5
Тема 3. Особливості укладання довідково-інформаційних документів	9	2		2			5
Модульна контрольна робота 2.	2				2		
Усього за семестр I	60	16	-	12	4	-	28
Тема 4. Особливості укладання документів з господарсько-договірної діяльності	9	2		2			5
Тема 5. Ділова кореспонденція	10	4		2			4
Тема 6. Укладання обліково-	9	2		2			5

фінансових документів							
Модульна контрольна робота 3.	2				2		
Усього за змістовий модуль 2.	58	14	-	12	4	-	28
Усього за семестр II	30	8	-	6	2	-	14
Усього годин	90	22	-	20	6	-	42

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Культура професійного мовлення.

Нормативність і правильність мовлення

Тема 1. Вступ. Мова і професія

Специфіка мовлення фахівця. Ознаки культури мовлення та його особливості. Специфіка професійного спілкування. Поняття стилю та жанру, мовні риси офіційно-ділового стилю.

Основні поняття: мова, мовлення, національна, літературна мова, культура мовлення, ознаки культури мовлення, стилістична диференціація мови, мовний стиль, офіційно-діловий стиль.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 2. Види усного спілкування за професійним спрямуванням

Бесіда, нарада, засідання, семінар, круглий стіл, дискусія. Жанри публічних виступів: доповідь, промова, лекція. Телефонна розмова, правила ведення телефонної розмови.

Основні поняття: бесіда, доповідь, промова, телефонна розмова, лекція.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 3. Культура усного ділового спілкування

Спілкування. Техніка спілкування. Поняття про мовний етикет. Мовленнєвий етикет спілкування: мовні моделі звертання, знайомство, згода, порада, пропозиція, відмова, співчуття, розрада, зауваження, докір. Форми проведення дискусії. Корисні поради, як бути приємним співрозмовником. Правила зацікавлення співрозмовника темою.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 4. Нормативність і правильність мовлення

Мовна норма. Орфоепічні, лексичні, орфографічні, морфологічні й синтаксичні норми сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 5. Лексичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Професійна лексика

Терміни, фразеологізми, їх використання у професійному мовленні. Робота з професійними словниками. Багатозначні слова і контекст. Синоніми та пароніми у професійному мовленні. Аналіз текстів професійного спрямування.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 6. Морфологічні й синтаксичні норми сучасної української мови в професійному спілкуванні

Особливості використання граматичних форм іменників. Іменники на означення статусу, професій, посад, звань. Рід невідмінюваних іменників. Кличний відмінок. Особливості вживання складних слів. Ступені порівняння прикметників. Вживання присвійних прикметників. Відмінювання займенників. Особливості відмінювання числівників. Специфіка творення і вживання дієслівних форм. Прямий порядок слів; вживання однорідних членів речення; пасивні конструкції; використання віддієслівних іменників; вживання вставних слів та дієприслівникових зворотів. Побудова правильних словосполучень.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Тема 7. Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні

Функціональні стилі української мови та сфери їх застосування. Основні ознаки функціональних стилів. Характеристика офіційно-ділового стилю. Суть наукового стилю. Професійна сфера як інтеграція офіційно-ділового, наукового і розмовного стилів. Текст як форма реалізації мовленнєво-професійної діяльності.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 1, 2, 9.

Змістовий модуль 2. Правила складання професійних документів

Тема 1. Загальні вимоги до складання і оформлення документів

Поняття про документ. Текст документа, вимоги до нього. Поняття про реквізити, формуляр. Класифікація документів.

Основні поняття: документ, текст документа, реквізити, формуляр, бланк, рубрикація, абзац, класифікація документів.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

Тема 2. Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів

Заява, типи заяв, реквізити заяв. Характеристика, її реквізити, вимоги до складання. Автобіографія. Поняття про наказ. Реквізити наказу. Резюме. Анкета працівника. Трудова книжка. Особовий листок з обліку кадрів.

Основні поняття: заява, характеристика, автобіографія, наказ, реквізити.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

Тема 3. Укладання довідково-інформаційних документів

Прес-реліз, вимоги до написання, реквізити. Анотація. Рецензія. Відгук. Реферат. Протоколи, типи протоколів, розміщення реквізитів. Доповідна та пояснювальна записка. Оголошення про захід професійного спрямування. Прес-реліз. Анотація, рецензія. Протокол, витяг з протоколу. Відгук. Звіт. Довідка.

Основні поняття: прес-реліз, анотація, рецензія, відгук, реферат, протоколи.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

Тема 4. Укладання документів з господарсько-договірної діяльності

Поняття про договір. Види договорів. Реквізити договору. Трудова угода. Реквізити трудової угоди. Поняття про контракт.

Основні поняття: документи з господарсько-договірної діяльності, договір, трудова угода, контракт.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

Тема 5. Ділова кореспонденція

Класифікація листів. Реквізити листа та їх оформлювання. Етикет ділового листування.

Основні поняття: листи, лист-звернення, лист-прохання, лист-пропозиція.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

Тема 6. Укладання обліково-фінансових документів

Поняття про відомість, накладну. Реквізити накладної. Поняття про акт. Реквізити акта. Доручення. Розписка. Положення. Інструкція. Правила. Статут.

Основні поняття: накладна, акт, доручення, розписка, положення, інструкція, правила, статут.

Рекомендовані джерела

Основна (базова): 1, 2, 4.

Додаткова: 3, 5, 9, 10.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	Бал	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
Початковий	1	Студент може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи
	2	Студент фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку
	3	Студент відтворює менше половини навчального матеріалу; з допомогою викладача виконує елементарні завдання
Середній	4	Студент знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснення викладача
	5	Студент розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять
	6	Студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки
Достатній	7	Студент правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні дії
	8	Знання студента є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, вміє аналізувати, застосовувати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації
Високий	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях. Самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, вміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми. Визначає програму особистої пізнавальної діяльності; самостійно оцінює
	12	Студент має систематичні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вміє ставити і

		розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляти власне ставлення до неї. Розвиває свої обдарування і нахили
--	--	--

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Тема 1. Культура усного ділового спілкування (5 год)

1. Написати твір-роздум «Моя майбутня професія» (не менше 200 слів).
2. Скласти словничок мовних моделей звертання, вибачення, прощання, відмови, погодження. За словником з'ясувати значення термінів видів усного спілкування та жанрів публічних виступів.

Тема 2. Лексичні, орфографічні, орфоепічні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні (5 год)

1. Виписати з тлумачних словників значення нової для Вас власне української та іншомовної лексики, що вживають у професійному мовленні. З'ясувати поняття «номенклатурні назви» у професійному мовленні: зробити короткий конспект, навівши приклади номенклатурних назв.
2. Скласти тезисний план до статей з підручника Ющука І. П. «Українська мова» (Київ : Либідь, 2004): «Сонорні, дзвінки і глухі приголосні» (С. 107–108), «М'які і тверді приголосні» (С. 108–110); «Наголос» (С. 127–128).

Тема 3. Морфологічні, синтаксичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні (4 год)

1. З'ясувати значення використання форм наказового способу дієслів. Навести приклади речень. З'ясувати особливості перекладу російських прийменникових конструкцій. Підібрати завдання на переклад прийменникових конструкцій з російської на українську мову із збірників вправ.
2. Вибрати правильне словосполучення: *по аналогії* — за аналогією; *по багатьом причинам* — з багатьох причин; *по взаємній згоді* — за взаємною згодою; *за домовленістю* — по домовленості; *по дорученню* — за дорученням; *згідно до наказу* — згідно з наказом; *через непридатність* — по непридатності; *по призначенню* — за призначенням; *на прохання* — по проханню; *по хворобі* — через хворобу; *з міркувань* — по міркуванням; *на запрошення* — по запрошенню; *по згоді сторін* — за згодою сторін; *по пошті* — поштою; *повідомити по факсу* — факсом.

Тема 4. Загальні вимоги до складання і оформлення документів (8 год)

Записати вимоги до оформлення сторінки документа.

Тема 5. Оформлення документів щодо особового складу (10 год)

1. Написати наказ про призначення та звільнення з посади працівника, дотримуючись вимог до складання наказів щодо особового складу.
2. Прочитати уривки з текстів документів. Відредагувати, якщо потрібно, й записати правильно. У яких документах можна вжити ці речення.

На протязі довгого часу мені відмовляли в розгляді моєї справи.

Щоб покращити виховний процес у початковій школі вважаю за потрібне...

Прошу Вас розглянути мою просьбу і прийняти міри стосовно винних.

Малоімущі батьки відмовляються платити за додаткові заняття.

Моя автобіографія знаходиться у директора.

Тема 6. Особливості укладання довідково-інформаційних документів (10 год)

1. Скласти прес-реліз на тему, пов'язану з Вашою майбутньою професією.
2. Скласти протокол та витяг з протоколу.

Критерії оцінки результатів самостійної роботи

У процесі виконання самостійної роботи викладач оцінює:

- рівень засвоєння студентом навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання;
- вміння використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань;
- обґрунтованість та логічність викладення самостійно вивченого матеріалу;
- повноту розкриття теми дослідження;
- оформлення матеріалів згідно з висунутими вимогами;
- максимальна кількість балів за виконану роботу – 12.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)»

Разом: 90 год, лекції — 22 год, практичні заняття — 20 год, модульний контроль — 6 год, самостійна робота — 42 год.

Модулі	Змістовий модуль 1.					Змістовий модуль 2.					
Назва модуля	Культура професійного мовлення. Нормативність і правильність мовлення					Правила складання професійних документів					
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Дати											
Теми лекцій	Вступ. Мова і професія	Види усного спілкування за професійним спрямуванням	Нормативність і правильність мовлення	Лексичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Професійна лексика	Стили сучасної української літературної мови у професійному спілкуванні	Загальні вимоги до складання і оформлення документів	Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	Укладання довідково-інформаційних документів	Укладання документів з господарсько-договірної діяльності	Ділова кореспонденція	Укладання обліково-фінансових та організаційних документів
Теми практичних занять	Культура усного ділового спілкування	Лексичні норми сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Професійна лексика	Морфологічні й синтаксичні норми сучасної української мови в професійному спілкуванні			Укладання документів щодо особового складу та розпорядчих документів	Укладання довідково-інформаційних документів		Особливості укладання документів з господарсько-договірної діяльності	Ділова кореспонденція	Особливості укладання обліково-фінансових та організаційних документів
Контроль	Модульна контрольна робота 1.					Модульна контрольна робота 2.			Модульна контрольна робота 3.		
Підсумковий контроль	-										

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Глущик С. В., Дияк О. В., Шевчук С. В. Сучасні ділові папери : Навчальний посібник — К. : А.С.К., 2010.— 400 с.
2. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Т. Б. Гриценко. — К. : Центр учбової літ., 2010.— 624 с.
3. Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації : Вимоги до оформлення документів. ДСТУ 4163 — 2003.— К. : Держспоживстандарт України, 2003.— 21 с.
4. Караман С. О. Українська мова за професійним спрямуванням : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / С. О. Караман, О. А. Копусь, В. І. Тихоша. — Київ : Літера ЛТД, 2013.— 544 с.
5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням [Текст] : підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. — К. : Алерта, 2014.— 694 с.

Додаткові

1. Гах Й. М. Етика ділового спілкування. — К. : Центр навч. літератури, 2005.— 158 с.
2. Левченко О. Культура мовлення (Офіційно-діловий стиль). — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2005.— 64 с.
3. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура українського фахового мовлення Навч. посіб. — К. : ВЦ «Академія», 2007.— 360 с.
4. Михайлюк В. О. Українська мова професійного спілкування : Навч. посіб. — К. : Професіонал, 2005.— 485 с.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування : Навчальний посібник. — К. : Знання, 2006.— 291 с.
6. Токарська А. С., Кочан І. М. Українська мова фахового спрямування для юристів — К. : Знання, 2008.— 413 с.
7. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : Навч. посіб. — К. : Академвидав, 2004.— 278 с.
8. Черемська О. С. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навч. посіб. / Черемська О. С., Гайдамака Г. Г., Жовтобрюх В. Ф. ; Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2009.— 224 с.
9. Шевчук С. В. Ділове мовлення. Модульний курс : Підручник 3-тє вид. — К. : Арій, 2007.— 448 с.
10. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. — К. : Освіта, 2008.— 254 с.

Інтернет-ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>